

der vare fremkomne fra det ærede Medlem for Ribe (Busk) og fra mig om, at han havde modsat sig Lovforslaget af personlig Interesse. Det har jeg ikke sagt. Jeg har kun sagt, at den ærede Landbrugsminister ikke havde de samme personlige Interesser, som mange Landbrugere havde. Jeg har ikke sagt, at han modsatte sig Lovforslaget af personlige Interesser, det kunde aldrig falde mig ind at sige dette.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Alberti): De Indvendinger, der ere fremsatte af den højtærede Finansminister, og som bragte ham til at stille sig aldeles afvisende over for Forslaget, falde saa vidt jeg kan forstaa i 3 Afdelinger. Forslaget anvendte Tvang, det krævede for mange Penge af Statskassen, og disse kom ikke i de rigtige Hænder. Men forud for alt dette gaar fra den højtærede Landbrugsministers Side den Indvendig, at det egentlig var for tidligt at tale om denne Sag, vi skulle vente lidt for at se, om ikke Loven af 1894 skulde komme til at virke bedre og kraftigere end hidtil. Jeg skal minde om, at det Flertal, hvortil Forslagsstillerne høre, har ikke noget som helst Ansvar for Loven af 8de Maj 1894. Den Gang vare vi et Mindretal. Vi satte os imod den Lov og søgte at gøre den til en god Lov netop ved at fremføre de Ændringsforslag, som svarede til, hvad der nu danner Hovedbestanddelen af det foreliggende Lovforslag. Og vi forudsagde allerede den Gang, hvorledes det vilde gaa. Vi forudsagde, at den Lov, man den Gang vilde vedtage, ikke vilde føre til det, som man dog maatte antage for Maalet, nemlig en almindelig Afløsning af Tienden.

Der var næppe gaaet et Aar, efter at Loven 1894 var traadt i Kraft, før det Mindretal, der havde modsat sig den, voksede op til at blive Flertal her i Salen, og efter min Overbevisning for en ikke ringe Del netop paa Grund af den Maade, hvorpaa man den Gang havde behandlet Sagen. Men alligevel have vi stillet os saaledes, at da Loven var vedtagen, forholdt vi os rolige i en Række af Aar og fremkom ikke med noget Forslag, netop fordi vi vidste, at vi vilde blive mødt med den Indvending, at Loven endnu ikke havde kunnet virke, og at man maatte se, hvad den duede til. Det manglede ikke — det kan vi forsikre den ærede Minister — paa Opfordringer fra Landboere, som daglig følte sig trykkede, om at tage Sagen op igen. Hvis den ærede Minister havde Lej-

lighed til at færdes blandt Besiddere af mindre Landejendomme, vilde det hurtigt gaa op for ham, hvor forhadet den Skat er iblandt dem. Vi holdt igen, fordi vi vilde se, om vor Spaadom med Hensyn til Loven af 1894 gik i Opfyldelse. Nu er den gaaet i Opfyldelse, og vi have haft Lejlighed til at se det miserable Resultat, der er kommet ud af den. Derfor mente vi, at nu maatte Tiden være kommen til at optage Spørgsmaalet til Behandling. Hvor længe mener den ærede Landbrugsminister, at vi skulle vente? Skulde vi vente i 5 eller 10 eller 20 Aar, eller hvorlænge?

Jeg tror ikke, at nogen af de i Forhold til Loven af 1894 undskyldende Bemærkninger, som den ærede Minister fremsatte, i Virkeligheden har noget paa sig. Den ærede Minister udtalte væsentlig kun to Ting. Det ene var, at Pengeforholdene i de siden Vedtagelsen af Loven af 1894 forløbne Aar ikke have været gunstige. Derom har det ærede Medlem for Ribe allerede udtalt sig, men jeg vil dog dertil føje, at Pengeforholdene ganske vist kunne have Indflydelse paa Tiendeaflysningen, for saa vidt en Tiendeer, naar Rentefoden er lav, vil være tilbøjelig til at vurdere sin Tiende højt og omvendt, naar Rentefoden er høj, vil vurdere sin Tiende lavt; men nu træffer det sig saa mærkværdigt, at i de 5 Aar, der ere forløbne, siden Loven af 1894 er traadt i Kraft, have vi baade haft en Tid, hvor Renten var saa lav, som den aldrig har været før, og en Tid, hvor Rentefoden har været meget høj, men uagtet vi saaledes have haft Svingninger til begge Sider, har det dog vist sig, at Loven af 1894 har virket lige meget og lige lidt, ganske simpelt fordi den gaar ud fra, at der skal opnaas en frivillig Overenskomst, og fordi Statens Bidrag er for lille. Man kan ikke raade Bod herpaa ved nogle smaa Forandringer, men kun ved en grundig Omkalfatring af Loven. Dernæst mente den ærede Minister, at naar Loven af 1894 ikke har virket, var det, fordi der fra begge Sider var tænkt paa, at man vilde gøre en god Forretning. Ja, det er ganske naturligt, saa meget mere som det drejer sig om Afløsning af en Ejendomsgenstand, hvis Værdi er saa overordentlig vanskelig at fastsætte, og denne Værdi maa sættes væsentlig forskellig fra de to Sider. Ejereren vil altid nære et Ønske og et Haab om at faa en høj Kapitelstakst og tage dette Haab med i Beregning, og omvendt vil Yderen nære Haab om en lav Kapitelstakst og tage dette Haab med i Beregning, naar der er Spørgsmaal om at kapitalisere